

Hembygdsgården

Hembygdsgården är belägen vid Fläskkällaren i Olsbacka, den plats som tidigare hette Stora Aspeboda.

Aspeboda hembygdsförening fick fastigheten 1985 i testamente efter postmästare Gunnars Sellin och boningshuset visar hur en tjänsteman bodde vid mitten av 1900-talet.

Gunnar Sellins föräldrar hade köpt fastigheten 1950 och Gunnar och hans två syskon, Astrid och Sivert, övertog gården efter föräldrarna.

Boningshuset är byggt i början av 1800-talet men ombyggdes på 1940-talet då det också reveterades.

Hembygdsgården ligger på historisk plats eftersom bergsfogdarna Nils Månsson och Måns Nilsson (Svinhufvud) enligt muntlig tradition bodde här på 1400- och 1500-talen. Troligen bodde deras ättlingar kvar på platsen ända fram till mitten av 1800-talet.

En arkeologisk undersökning på 1980-talet påvisade rester av tidigare bebyggelse.

Kring Måns Nilsson finns många legender. En berättar att han skall ha låtit bränna ut en källare med hjälp av fläsk, vilket resulterat i den sk. "Fläskkällaren". Detta var en vanlig metod att spränga berg förr, eftersom temperaturen blir mycket hög. Men senare tids datering med moderna metoder har

visat att Fläskkällaren har tillkommit någon gång på 900–1000-talet förmodligen som ett försök till gruvbrytning.

1907 restes en minnessten över Måns Nilsson på initiativ av dåvarande stinsen på Olsbacka station, Olof Stumsner. Minnesstenen bekostades av byborna.

Stenen står kvar på sin plats än idag.

Marken intill hembygdsgården utgörs till stor del av slagg och på en åker hittade Gunnar Sellin 1953 en liten bronsstatyett föreställande St. Göran och draken. Den kan vara så gammal som från 11–1200-talet. Den är numera utlånad till en permanent utställning på Gruvmuseet i Falun.

Vid hembygdsgården finns en lillstuga som inrymmer ett skolmuseum. Strax intill finns också ett brandförsvarsmuseum och en smedja.

Lillstugan är uppförd på 1600-talet.